

**MORA
KOMMUN**

RIKTLINJER FÖR TILLFÄLLIG UPPLÅTELSE PÅ OFFENTLIG PLATS

Riktlinjer för tillfällig upplåtelse på offentlig plats

Fastställd	Kommunfullmäktige 2020-06 15 § 114
Reviderad	-
Produktion	Kommunstyrelseförvaltningen
Dnr	2019/00482

Innehållsförteckning

Förord	5
Syfte och mål med riktlinjerna är att.....	6
Geografisk avgränsning.....	6
Lagar och föreskrifter som berör nyttjande av offentlig plats.....	7
Ordningslagen	7
Allmänna lokala ordningsföreskrifter	7
Begreppsförklaringar	7
Offentlig plats	7
Kortfattad information om detaljplan, allmän plats och kvartersmark	7
Kommunal och privat mark	8
Allmän och enskild väg	8
Allmän sammankomst enligt lag avser	8
Offentlig tillställning enligt lag avser	9
Krav på polistillstånd	9
Ansök i god tid	9
Avgifter och taxor	10
Övriga verksamhetstillstånd	10
Syn	10
Städning och återställning	10
Slutbesiktning.....	11
Påföljder	11
Motorfordon, transporter eller släpvagnar.....	11
Uteserveringar	11
Tidsramar	11
Uteserveringens inramning	12
Uteserveringens golv	12
Möbler	12
Placering och mått	13
Parasoller och markiser	13
Städning	14
Återställande	14
Övrigt gällande uteserveringar	14
Gatupratare.....	15
Generella regler för gatupratare	15
Utseende	15
Placering av gatupratare	16
Varuexponering eller dylikt	17

Varuexponering/utsmyckning:	17
Varuställ:	18
Affischering och skyltning.....	18
Tillfällig reklam	18
Evenemang och aktiviteter	18
Tillfällig försäljning.....	19
Tillfälliga torghandelsplatser	19
Mobila matförsäljningsvagnar	19
Övergripande regler	19
Ambulerande försäljning	20
Tillfälliga kampanjer för politiska och ideella föreningar	20
Valstugor	20
Utformning	20
Säkerhet	20
Byggnadsetableringar.....	21
Kortfattad information om trafikanordningsplan (TA-plan)	21
Containrar	21
Bilaga 1. Zonindelning.....	22

Förord

Dessa riktlinjer gäller för tillfälliga upplåtelser på offentlig plats. I riktlinjerna finns det information om gällande lagstiftning, hur du ansöker om tillstånd, vilka krav som kommunen ställer och varför det är viktigt att värna om det gemensamma utrymmet. Den offentliga platsen tillhör alla, den är allmänhetens plats som man tillfälligt kan få bruka. En tillfällig upplåtelse som är till fördel för en verksamhet får inte bli en nackdel för andra.

Mora kommun ser positivt på tillfälliga upplåtelser och aktiviteter som bidrar till att den offentliga platsen blir attraktivare att vistas i. Den offentliga platsen ska präglas av trygghet, kvalité och mångfald.

Det är viktigt att den offentliga platsen är öppen och tillgänglig för alla, oavsett om personen har en rörelse- eller synnedbättning, är gammal eller ung. Tillgänglighet innebär bland annat att uteserveringar, gatupratarer, varuställ eller blomkrukor är utformade och placerade på ett sådant sätt att det är möjligt att vistas i Mora på likvärdiga villkor.

Riktlinjerna är vägledande för hur uteserveringar, möbler och dylikt ska vara utformade i Mora kommun. En enhetlig utformning stärker platsens identitet och ökar dess attraktivitet. En plats som är vackert utformad och lättillgänglig gör att människor trivs och vill uppehålla sig där. Samtliga verksamhetsutövare och företag i Mora liksom kommunens medborgare tjänar på att Mora blir vackert, lättillgängligt och attraktivt. Riktlinjer ger också lika villkor för verksamhetsutövare i kommunen.

Riktlinjerna har framställts av utvecklingsenheten i samråd med Mora köpstad, tekniska förvaltningen samt stadsbyggnadsförvaltningen vid Mora kommun.

Syfte och mål med riktlinjerna är att

- de offentliga platserna upplevs som trygga och tillgängliga för alla medborgare
- alla offentliga platser i Mora är vackra, trivsamma och estetiskt tilltalande
- de ska förenkla handlägningsprocessen och ge stöd till tjänstemän inom Mora kommun
- de ska vägleda vilka lagar och krav det finns för att få nyttja offentlig plats eller för att få anordna en offentlig tillställning eller en allmän sammankomst
- de ska bidra till att alla som vill nyttja offentlig plats behandlas lika
- de ska förtydliga vilka platser som är möjligt att tillfälligt ta i anspråk
- de ska främja att evenemang och andra aktiviteter som anordnas på offentlig plats är välordnade, har en hög säkerhet, är tillgängliga och hållbara.

Geografisk avgränsning

Riktlinjerna gäller på offentliga platser i hela kommunen. Olika platser i Mora har olika förutsättningar och uppgifter därför har riktlinjerna delats in i tre zoner. Inom Mora centrum återfinns zon 1 och 2. Inom dessa två zoner är villkor för nyttjande av offentlig plats striktare reglerat än i zon 3. De geografiskt indelade områdena redovisas i bilaga 1.

Lagar och föreskrifter som berör nyttjande av offentlig plats

Ordningslagen

Ordningslagen SFS 1993:1617 innehåller särskilda föreskrifter om allmänna sammankomster, offentliga tillställningar och om användning av offentlig plats. Lagen innehåller dessutom allmänna ordningsföreskrifter och säkerhetsanvisningar som ska iakttas vid tillställningar såväl som vid nyttjande av offentlig plats. 1 kap. 2 § beskriver i detalj vad som avses med offentlig plats. Under 3 kap. 2 § redogörs Polismyndighetens skyldighet att inhämta yttrande från kommunen innan tillstånd ges för nyttjande av offentlig plats. Under 3 kap. 15 § förklaras de villkor som kommunen kan åberopa i sina yttrande, för att kunna tillgodose de intressen som finns att bevaka.

Allmänna lokala ordningsföreskrifter

Allmänna lokala ordningsföreskrifter är ett tillägg till ordningslagen som endast gäller i en enskild kommun. De allmänna lokala ordningsföreskrifterna beslutas av kommunfullmäktige med stöd av förordning (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen. De allmänna lokala föreskrifterna innehåller bestämmelser kring bland annat affischering, insamling av pengar, alkoholförtäring, ambulerande försäljning, hundar och fyrverkerier. Kommunen har enligt de allmänna lokala ordningsföreskrifterna rätt att ta ut avgift för användning av offentlig plats enligt fastställd taxa som beslutas i kommunfullmäktige.

Begreppsförklaringar

Offentlig plats

Definition enligt lag Ordninglag (1993:1617).

Enligt ordninglag 1 kap. inledande bestämmelser är följande områden offentlig plats:

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

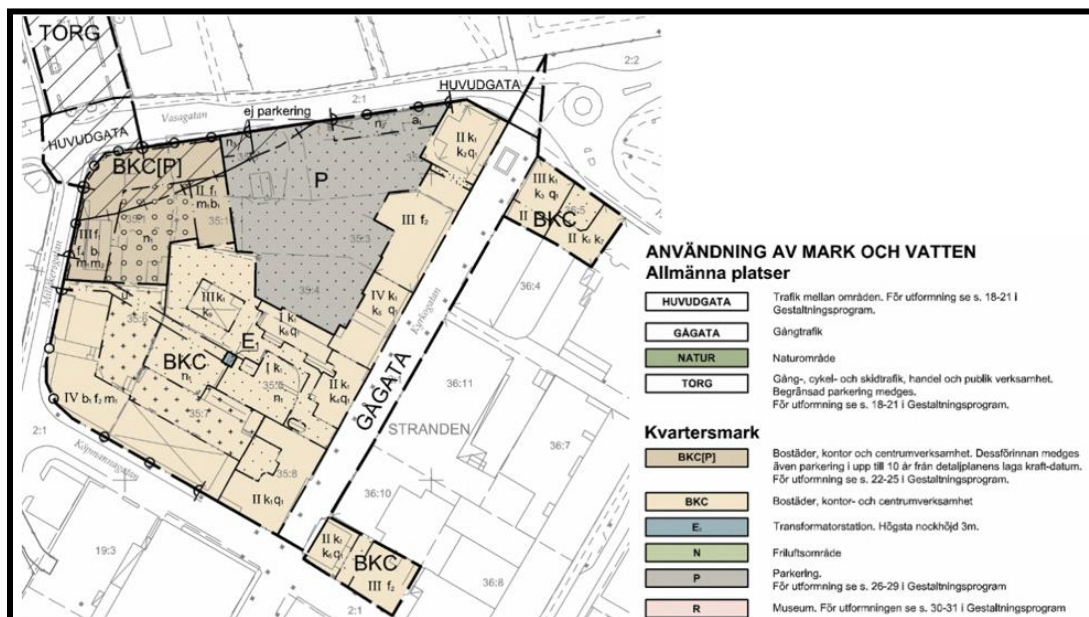
Kommunerna kan i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna bestämma att vissa angivna områden ska likställas med offentlig plats trots att de inte ingår i ovanstående punkter. Det måste dock vara områden som är tillgängliga för allmänheten och områdena måste beskrivas tydligt och väl avgränsat. Det kan till exempel gälla områden med anläggningar för lek, idrott, camping eller friluftsliv liksom badplatser, järnvägsområden och begravningsplatser.

Kortfattad information om detaljplan, allmän plats och kvartersmark

Nästan all mark i tätorter är detaljplanerad, men på landsbygden brukar det inte finnas detaljplaner. En detaljplan visar och beskriver hur man får bebygga och använda mark och vatten i ett speciellt område. Detaljplanen ska också redovisa vilken mark som ska vara tillgänglig för allmänheten och vilken mark som ska användas för enskilda ändamål, det vill säga allmän plats respektive kvartersmark.

- De allmänna platserna kan vara gator, torg och parker och liknande. Ett område som är utpekad som allmän plats i detaljplan är avsett för ett gemensamt behov.
- Kvartersmark kan vara bostäder, industri och byggnader. Ett område som är utpekad som kvartersmark i detaljplan är normalt främst avsedd för enskilt ändamål.

Användningen av ett markområde kan också anges som en kombination av flera användningsområden. Mer information om detaljplaner och planprocess finns på Mora kommuns hemsida.

Exempel på hur allmän plats och kvartersmark har redovisats i en detaljplan.

Kommunal och privat mark

Marken på offentlig plats ägs ofta av kommunen, men även privat mark kan räknas som offentlig plats.

Allmän och enskild väg

Allmänna vägar ägs antingen av kommunen eller staten. Enskilda vägar ägs av en så kallad väghållare, det kan vara en samfällighet av boende, flera markägare eller en förening.

Allmän sammankomst enligt lag avser

1. sammankomster som utgör demonstrationer eller som annars hålls för överläggning, opinionsyttring eller upplysning i allmän eller enskild angelägenhet
2. föreläsningar och föredrag som hålls för undervisning eller för att meddela allmän eller medborgerlig bildning,
3. sammankomster som hålls för religionutövning,
4. teaterföreläsningar, biograföreläsningar, konserter och andra sammankomster för att framföra konstnärligt verk, samt
5. andra sammankomster vid vilka mötesfriheten utövas.

För att en sammankomst skall anses som allmän krävs att den anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den eller att sammankomsten med hänsyn till de villkor som gäller för tillträde till den bör anses jämställd med en sådan sammankomst.

Bestämmelserna i denna lag om allmänna sammankomster gäller även om det vid en sammankomst förekommer mindre inslag av underhållning eller förströelse av annat slag än framförande av konstnärligt verk. Vad som sägs i lagen om allmänna sammankomster gäller även cirkusföreläsningar. Allmänna sammankomster får inte utan tillstånd anordnas på offentliga platser.

Offentlig tillställning enligt lag avser

1. tävlingar och uppvisningar i sport, idrott och flygning
2. danstillställningar,
3. tivolinöjen och festtåg,
4. marknader och mässor, samt
5. andra tillställningar som inte är att anse som allmänna sammankomster eller cirkusföreställningar.

För att en tillställning ska anses som offentlig krävs att den anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den.

En tillställning till vilken tillträdet är begränsat genom krav på inbjudan, medlemskap i en viss förening eller annat villkor är dock att anse som en tillställning som allmänheten har tillträde till, om tillställningen uppenbarligen är en del av en rörelse vars verksamhet uteslutande eller väsentligen består i att anordna tillställningar av detta slag. Detsamma gäller om tillställningen med hänsyn till omfattningen av den krets som äger tillträde, de villkor som gäller för tillträdet eller andra liknande omständigheter är att jämföras med sådan tillställning (*Lag 2010:515*). Offentliga tillställningar får inte utan tillstånd anordnas på offentliga platser.

Krav på polistillstånd

För att få använda offentlig plats för annat än vad den är avsedd för måste du ha tillstånd från polisen.

Polisen kan ge tillstånd för

- Användande av offentlig plats
- Allmän sammankomst
- Offentlig tillställning

Enligt 3 kap. 1 § Ordningsslagen, 1993:1617, krävs i princip alltid Polismyndighetens tillstånd för att använda den offentliga platsen till något annat ändamål än vad som blivit fastställt i detaljplanen. Tillstånd behövs dock inte om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. I kommentarerna till Ordningsslagen står det att "ett nyttjande av platsen som sträcker sig längre än någon timme kan som regel inte anses vara ett tillfälligt ianspråktagande".

Ansökan ska göras skriftligen på en särskild blankett som finns hos polisen. Ansökningsblankett kan hämtas hos polismyndigheten eller laddas ner på polisens hemsida på nätet. Kommunen fungerar som remissinstans åt polisen.

När kommunen har yttrat sig utfärdar polisen normalt ett tillståndsbevis. I tillståndet inkluderas kommunens villkor och anvisningar för upplåtelsen. Tillståndshavaren ansvarar för att riktlinjer och anvisningar från polis och kommun följs. Polisen utövar tillsyn och kan återkalla tillstånd om inte villkor och anvisningar följs. Vid ägarbyte kan nytt tillstånd behöva sökas av den nya ägaren och den gamla ägaren behöver återkalla sitt tillstånd hos polisen.

Innan ansökan skickas till polisen är det lämpligt att kontakta Mora kommun för att kontrollera om val av plats och utformning är lämplig. På så sätt kan man slippa lägga ner tid och pengar på en polisansökan i onödan.

Ansök i god tid

Det är viktigt att ansökan om nyttjande av offentliga plats inkommer i god tid innan platsen är tänkt att nyttjas. Handläggningstiden kan variera både för polismyndighet och kommun. För att vara garanterad att ansökan hinner behandlas i tid bör den ha kommit in via polismyndigheten och till Mora kommun senast 30 dagar innan platsen ska nyttjas.

Avgifter och taxor

Polismyndigheten tar ut en ansökningsavgift och kommunen tar ut en ersättning för markupplåtelse enligt taxa fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften varierar beroende på var platsen är belägen samt hur stor yta som tas i anspråk. Uthyrning under kortare tid för ideella föreningar och organisationer, skolklasser samt humanitära organisationer och föreningar är normalt avgiftsfria.

Övriga verksamhetstillstånd

Det är sökandes ansvar att få in alla tillstånd som krävs för verksamheten såsom eventuella bygglov, lov för alkoholserving, livsmedelshantering, hantering av brandfarlig vara med mera.

Exempel på övriga verksamhetstillstånd:

- Det krävs bygglov för uteserveringar med fasta tak, parasoller eller markiser.
- Det krävs bygglov för skyltar inom detaljplanelagt område. Detta gäller tillfälliga skyltar, permanenta skyltar, skyltar som är målade på fasad, större flaggor med reklam, stora reklamer på markiser, banderoller, vepor och andra anordningar som kan ses som skyltning.
- För att få sälja och servera alkohol krävs i de flesta fall ett serveringstillstånd.
- För att hantera livsmedel krävs en registrering av verksamheten.

Lagen säger även att den som yrkesmässigt eller i större mängd hanterar brandfarliga varor ska ha tillstånd till det. Brandkåren Norra Dalarna hanterar tillståndsärenden för brandfarliga varor i kommunerna Leksand, Mora, Orsa, Vansbro och Älvdalen.

Mer information om olika tillstånd finns på Mora kommuns hemsida.

Syn

I vissa fall kan det krävas en gemensam syn innan anordning utplaceras eller aktivitet genomförs på det anvisade området. Synen ska dokumenteras och behandla följande punkter;

- Omfattning av området som ska utnyttjas
- Nuvarande standard av ytbeläggningar och övriga gatuinstallationer
- Kartläggning av träd, buskar, planteringar och grönområden som berörs
- Skyddsåtgärder som krävs
- Krav på återställningsarbeten

I annat fall förutsätts att den sökande dokumenterar ursprungliga förhållanden på platsen för att kunna redovisa det vid slutbesiktning.

Städning och återställning

Efter att upplåtelse avslutats ska området/platsen återställas i ursprungligt skick efter överenskommelse.

Tillståndshavaren ansvarar för städning och återställning inom det upplåtta området och inom det närområde som kan ha påverkats av upplåtelsen. Skräp och annat avfall ska forslas bort utan dröjsmål. Städning eller återställning som inte utförs av tillståndshavaren till godkänt skick, kan komma att utföras av Mora kommun på tillståndshavarens bekostnad.

Även åtgärd av skada på mark, anläggning eller annan anordning utanför den tillståndsgivna ytan kommer debiteras sökanden efter skadans omfattning, samt de eventuella kostnader som kan uppkomma för framtida underhåll.

Slutbesiktning

Tjänsteman på kommunen kan kalla till eventuell slutbesiktning. I vissa fall räcker det med en besiktning som kommunen gör själv i samband med andra åtgärder, exempelvis inmätning av ytan för återställning av asfalt, markplattor, kantsten eller liknande.

Påföljder

Vad du får göra på offentlig plats regleras i Ordningslagen och Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Mora kommun. Polisen gör tillsyn ibland och ser till att kommunens anvisningar följs. Sökanden löper risk att bli åtalad om en aktivitet utförs, anordning upprättas eller verksamhet bedrivs på offentlig plats utan tillstånd och som strider med den allmänna ordningslagen. Brott kan medföra böter. Polisen kan också dra in tillståndet om kommunens anvisningar inte följs.

Exempel på påföljder

- Om gatupratere och övriga tillståndspliktiga anordningar inte har ett beviljat tillstånd har kommunen rätt att plocka bort dem och begära ersättning för kostnaderna.
- Om uteserveringen eller gatupratere eller annan utsmyckning inte tas bort efter tillståndtidens utgång har kommunen rätt till att plocka bort dem och begära ersättning för kostnaderna.
- Rättelse ska ske omedelbart efter kommunens eller polisens påpekande. Sker ingen rättelse återkallas tillståndet med omedelbar verkan. Misskötsel kan komma att tas in i bedömningen vid kommande ansökningar om tillstånd.

Motorfordon, transporter eller släpvagnar

Inga motorfordon, transporter eller släpvagnar får parkeras utan tillstånd på upplåtet område. Om fordon måste användas ska dispens sökas hos Mora kommun. Gräsytor, parkvägar, gång- och cykelvägar får inte användas för transporter till/från upplåten plats utan särskilt tillstånd från kommunen.

Uteserveringar

För att få anordna en tillfällig uteservering på offentlig plats krävs det polistillstånd. Till polisansökan ska följande handlingar bifogas:

- En plan med angiven skala som tydligt visar var uteserveringen ska placeras. Planen ska visa yttermått av uteserveringen. Den ska också visa vilket passagemått det finns för gång- och eventuell fordonstrafik utanför uteserveringen.
- Bild eller fasadritning som visar serveringens utformning, inramning och anpassning till fasad.
- Bilder eller annan beskrivning av möbler, parasoller och markiser.

Tidsramar

Det är tillåtet att ha uteserveringar året om. Drift underhåll hanteras inom ramen för tillståndet.

Uteserveringens inramning

Alla uteserveringar ska ha en tydlig inramning för att underlätta framkomligheten för personer med synnedsättning eller nedsatt orienteringsförmåga.

- Inramningen ska vara enkel, ge ett öppet intryck samt samspela med omgivande miljö. Den bör helst vara konstruerad i järn eller smide.
- Inramningen ska kontrastera i ljushet mot omgivningen, vara 80–100 cm högt och den bör ha en nedre tvärslå 10–20 cm över mark. På så sätt kan personer med synnedsättningar som använder orienteringskäpp observera uteserveringen både taktilt och visuellt. Behov av tvärslå bedöms av Mora kommun.
- Inramningen ska vara löstagbar (observera att det inte är tillåtet att borra eller på annat sätt göra hål i markunderlaget utan godkännande av kommunen).
- Inramningen ska vara stabil och det får inte finnas någon risk att man snubblar eller skadar sig på den.
- Entrén till uteserveringen ska vara minst 1,0 meter bred för att personer med rörelsenedsättning och barnvagnar lätt ska komma in.
- Om uteserveringen placeras framför någon av lokalens utrymningsvägar ska öppning anordnas vid uteplatsens inramning. Om öppningen utgörs av grind ska den vara öppningsbar i utrymningsvägens gångriktning. Storleken på öppningen ska hålla samma mått som utrymningsdörren. Uteplatsens möblering får inte inkräkta på vägen fram till öppningen. Vid tveksamheter om utförandet kontakta Brandkåren.
- Banderoller och liknande som täcker inramning får ej sättas upp. Blomlådor/blomkrukor eller andra föremål får inte placeras utanför inramningen.
- Fasta objekt eller andra hinder som kan utgöra fara ska placeras och utformas så att risken för ofrivilliga sammanstötningar begränsas.
- Plank får ej anordnas.

Uteserveringens golv

- Möblerna ska normalt placeras direkt på marken.
- Inom zon 1 är upphöjda golv inte tillåtna. Upphöjda trägolv är ett hinder för personer med rörelsenedsättning och ska normalt undvikas. De får endast i undantagsfall finnas där marken lutar för mycket. Upphöjda trägolv måste tillgänglighetsanpassas. Kontakta Mora kommun för godkännande och utformning av dessa.
- Det kan krävas bygglov för att bygga golv eller trädäck.
- Det är inte tillåtet att borra eller på annat sätt göra hål i markunderlaget utan godkännande av kommunen.

Möbler

- Möbler, bord och stolar bör utgöras av lätta cafémöbler i smide, metall eller trä för att passa in i gatumiljön.
- Vita plastmöbler samt plastmöbler av enklare typ ska undvikas.
- Färgsättning på möbler bör anpassas till omgivningen. Undvik dominerande färger.
- Möbler ska vara hela och rena.
- För att alla ska kunna använda bord och stolar är det viktigt att tänka på att möblerna är stabila. Avståndet mellan bordsbenen ska vara så stort att en rullstolsburen person kan komma intill bordet.

Placering och mått

- I Mora centrum, zon 1 ska uteserveringar hållas inom möbleringszonerna.
- Uteserveringar ska normalt vara i direkt anslutning till restaurangen.
- Uteserveringen ska kunna nås av alla, inklusive personer med rullstol, rollator, barnvagn eller av personer med nedsatt syn, orienterings- eller rörelseförmåga.
- Om flera uteserveringar ligger längst en gata bör närliggande serveringar sträcka sig lika långt ut i gatan.
- Om uteserveringen är placerad på en trottoar ska det vara minst 1,5 meter fri yta mellan uteserveringen och trottoarkanten för att alla typer av gående, såsom personer med barnvagnar, rullatorer eller rullstolar ska kunna passera obehindrat.
- Det krävs en bredd på minst 3 meter för att räddningsfordon fritt ska kunna ta sig fram. Utanför uteserveringens gränser får ingen typ av reklam i form av flaggor, gatupratrare och dylikt finnas.
- Uteserveringar får inte hindra framkomligheten för utryckningsfordon.

Bild ovan visar uteservering som hålls inom möbleringszon närmast fastighet.

Parasoller och markiser

- Uteserveringens tak får bestå av parasoller eller markiser som kan fällas ihop.
- Uthängande parasoller eller markiser får inte sticka ut utanför uteserveringen och det ska vara minst 2,30 meter fritt utrymme mellan mark och nedkant på parasoll eller markis.
- Fasta tak eller markiser är inte tillåtna på tillfälliga uteserveringar.
- Verksamhetens logotype eller annan reklam som är knuten till verksamheten får förekomma om den är diskret vilket bedöms av Mora kommun. Dominerande reklam på markiser och parasoller är inte tillåten.
- Markiser över uteserveringar ska vara av svårantändligt material.

- Markiser ska vara infällda under nattetid.

Parasoller och markiser får inte sättas upp så att de skjuter ut över gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter (enligt Mora kommun lokala ordningsföreskrifter). Detta gäller såväl uteserveringar som andra verksamheter.

Städning

- Uteserveringen ska hållas ren från skräp.
- Det ska finnas egna sopkorgar som ska tömmas dagligen och även oftare vid behov.

Återställande

- Ytan ska städas och återställas efter tillståndstidens utgång.
- Inramningar och eventuella golv/trädäck ska nedmonteras och bortforslas vid tillståndstidens utgång.
- Skador som uppstår i gaturummet ska återställas. Sökande ska ersätta kommunen för all åverkan på kommunens anläggning.

Övrigt gällande uteserveringar

- Hänsyn ska alltid tas till annan verksamhet på platsen.
- Före etablering ska samråd med fastighetsägaren göras.
- Uteserveringar får inte blockera eller försämma utrymningsvägar.
- Inget får ställas ut eller hänga ut utanför serveringsytan.
- Serveringsytan får inte täcka ledstråk för personer med synnedsättning.
- Inga förankringar får ske i träd, lyktstolpar eller annat som tillhör kommunen.
- Om ledningsägare behöver åtgärda rör eller ledningar på upplåten plats ska åtkomst omedelbart beredas utan att ersättning utgår.

- Vid hantering av gasol kontakta Brandkåren. Gasolhanteringen kan vara tillstånds- eller anmälningspliktig.
- Det ska vara ett visst avstånd mellan markiser och gasoldrivna terrassvärmare. Kontakta Brandkåren för mer information.

Gatupratare

Det krävs polistillstånd för att få placera ut gatupratare på offentlig plats.

Till polisansökan ska följande handlingar bifogas:

- Plan som tydligt visar var gatuprataren ska placeras.
- Bild på gatuprataren.

Tidsramar

Gatupratare är tillåtet året runt.

Generella regler för gatupratare

- Varje butik/verksamhet får ha högst en gatupratare.
- Gatupratare ska tas in vid stängningsdags.
- Under mörker ska den vara tillräckligt belyst.

Utseende

- Den typ av gatupratare som har en rund sockel anses idag vara det enda godkända skyltstället i svensk stadsmiljö gentemot personer med synnedsättning. För att få en mer tillgänglig och strukturerad stadsmiljö kommer endast gatupratare av denna modell att tillåtas i centrala Mora.
- Gatupratare ska vara svarta och av typen City Sign eller motsvarande (gatupratare med annat utförande och färg än typ City Signs ska godkännas av kommunen).
- Ur tillgänglighetssynpunkt ska gatupratare vara försedda med sarg nertill som går att känna med känselkäpp för synskadade.
- Roterande, vippande, vinddrivna gatupratare får inte användas.
- Själva reklamytan ska vara 50 X 70 cm.

Bild ovan visar en felaktigt utformad gatupratatort samt en korrekt utformad gatupratatort. Felaktigt utformade och uppställda gatupratatort kan skapa stora problem och otrygghet för personer med syn- eller funktionsnedsättning.

Placering av gatupratatort

- I Mora centrum, zon 1, ska gatupratatort placeras på belysnings-och trädlinje i anslutning till egen butik/verksamhet.
- I övriga delar av kommunen ska gatupratatort placeras 1,5 meter från egen butik/verksamhet. Det ska då finnas minst 1,5 meter kvar av trottoaren att passera på.
- Gatupratatort får inte placeras så att de utgör en olycksrisk, trafikfara eller hindrar drift och underhåll av gator och vägar.
- Gatupratatort får inte hindra tillgängligheten.
- Polistillstånd krävs inte när gatupratatort placeras innanför uteserveringens gränser.
- Mora kommun kan göra undantag från generella regler och utplacering av gatupratatort om särskilda skäl finns.

På Kyrkogatan i Mora ska gatupratrare vara placerade i träd och belysningslinjen, se exempel på rätt placerade gatupratrare på bild ovan. På gågatans mittsektion får inga föremål placeras som kan hindra framkomligheten.

Varuexponering eller dylikt

Varuexponering innebär att butiken exponerar varor i marknadsföringssyfte eller för utsmyckning. Det kan vara varor ur det egna sortimentet eller varor som gör en trevlig miljö vid entrén i form av blomsterarrangemang, varuställ, bord och stolar eller annat dylikt.

Varuexponering bör förekomma sparsamt och ställas ut med stor omtanke då de kan hindra tillgängligheten för fotgängare. Dessutom kan en felaktig varuexponering utgöra en fara för personer med nedsatt orienteringsförmåga och/eller synnedsättningar.

Varuexponering bör tillföra något positivt till platsen och harmonisera med platsen i övrigt. För mycket varuexponering kan bidra till att platsen får ett allmänt rörigt intryck och därmed blir störande och får en felaktig inverkan. Det är viktigt att de offentliga platserna är vackra, trygga, och estetiskt tilltalande.

Det kan krävas polistillstånd för att få ställa ut varuexponering utanför butik/verksamhet. En gemensam ansökan kan göras till polismyndigheten om verksamhetsutövaren vill ställa ut flera saker samtidigt såsom exempelvis gatupratrare och varuställ.

Varuexponering/utsmyckning:

- Ska ligga i direkt anslutning till verksamhet.
- Får inte placeras så att de utgör en trafikfara, hindrar framkomlighet, gatuhållning, vinterväghållning eller utgöra en olycksrisk.
- Är normalt tillåtet på offentlig plats året runt.

- Ska vara tillräckligt belyst under mörker.
- Ska tas in vid stängningsdags.
- Ska vara hel och hållas fräsch. Exempelvis får inga trasiga bord, varuställ, vissna blommor eller smutsiga mattor förekomma.
- Det är inte tillåtet att ställa ut marschaller, eldkorgar eller liknande på grund av skaderisken för personer med nedsatt orienteringsförmåga, synnedsättningar, barn och djur. Marschaller, eldkorgar eller liknande utgör också en brandfara och de kan orsaka skada på gatubeläggning eller närliggande fasader.
- Bör tillföra något positivt till platsen och harmonisera med platsen i övrigt.

Varuställ:

- Varuställ eller hylla ska placeras längs med butiksfasad (i direkt anslutning till butiken)
- Varustället ska vara stabilt och inte vara lätt att flytta. De får inte vara i vägen för förbipasserande.

Varuställ eller hylla ska placeras längs med butiksfasad. Se exempel på rätt placerat varuställ på bild ovan.

Affischering och skyltning

Mora kommuns lokala ordningsföreskrift föreskriver att:

- Affischer, annonser och liknande anslag får inte utan tillstånd av polismyndigheten sättas upp på sådana husväggar, staket, stolpar eller liknande som vetter mot offentlig plats.
- Affischering i centrala Mora hänvisas till platser som anvisats av kommunen.

Tillfällig reklam

För utplacering av tillfällig reklam såsom banners, beachflaggor, banderoller, megapelare på offentliga platser i Mora kommun krävs polistillstånd. Reklam kan tillåtas i samband med tillfälliga kampanjer och evenemang och val av plats görs i samråd med kommunen.

Evenemang och aktiviteter

Mora kommun välkomnar hållbara och innovativa evenemang och aktiviteter som kan inspirera och öka livskvaliteten för människor i olika åldrar och med olika bakgrund, intressen och förutsättningar. Det kan vara idrottstävlingar, mässor, marknader, loppmarknader,

julmarknader, konserter och utställningar eller större arrangemang och festivaler med inslag av tivoli, tältserveringar, tillfällig försäljning som skapar stadsliv genom mer och livligare handel och ett rikt uteliv.

Det krävs ett polistillstånd för att anordna ett evenemang eller annan aktivitet på en offentlig plats. Polisen bedömer om evenemanget kan genomföras samtidigt som trafik, allmän ordning och säkerhet kan garanteras. Regler för evenemang eller aktivitet utfärdas sedan i det tillståndsbevis som polisen skickar ut. Tänk på att ansökan för evenemang eller aktiviteter bör komma in i tid. En så fullständig ansökan som möjligt som lämnas in i god tid, betyder att evenemanget eller aktiviteten har en större chans att bli av.

Beroende på vad det är för sorts evenemang eller aktivitet kan det krävas flera olika tillstånd från olika myndigheter. Förutom polistillstånd för markupplåtelse kan frågor om livsmedelshantering, ordning och säkerhet, serveringstillstånd, elanslutningar, brandskydd, trafikplanering och trafikavstängningar vara aktuella.

För att underlätta för dig som vill genomföra ett evenemang finns Forum Mora. Det är ett samarbete mellan Mora kommuns förvaltningar och bolag som går ut på att göra det enklare för dig att få svar på dina frågor. Här får du träffa alla nödvändiga kontakter för ditt ärende vid ett och samma tillfälle. Behöver du rådfråga om plats och utformning är lämplig kan du kontakta Mora kommun. På så sätt kan du slippa lägga ner tid och pengar på en polisansökan i onödan.

På Mora kommuns hemsida finns information om att arrangera evenemang.

Tillfällig försäljning

Tillfälliga torghandelsplatser

Det krävs polistillstånd för att bedriva tillfällig torghandel på de offentliga platserna inom kommunen. Utformning av anordningar sker i samråd med Mora kommun. Kontakta gärna Mora kommun för råd om val av plats och utformning är lämplig. På så sätt kan sökande slippa lägga ner tid och pengar på en polisansökan i onödan. De tillfälliga torghandelsplatserna upplåts normalt per dag eller en kortare tid.

Mobila matförsäljningsvagnar

Mobila matförsäljningsvagnar även kallade food trucks är en ambulerande servering i ett fordon som enkelt kan flyttas från en angiven plats till en annan. De kan vara ett positivt inslag i gatubilden och bidra till ett ökat folkliv på en plats. För att uppnå detta är det viktigt att vagnarna utformas och sköts på ett omsorgsfullt sätt.

Övergripande regler

- För att ställa en mobil matförsäljningsvagn på en offentlig plats krävs det tillstånd från polisen och kommunen
- En matförsäljningsvagn ska vara godkänd för livsmedelshantering enligt gällande livsmedelslagstiftning. Företaget ska vara registrerat hos Skatteverket med F-skatt eller FA-skatt.
- Verksamhet ska följa reglerna som finns för hantering av brandfarlig vara, till exempel gasol.
- Tillståndsinnehavaren ansvarar för att en matvaruvagn är självförsörjande på el och vatten.
- Matförsäljningsvagnar tillåts endast på av kommunen utvalda platser.
- Fordonet som används ska vara upptaget i vägtrafikregistret och totalvikten får inte överstiga 3 500 kg.
- Fordonet ska vara helt och rent och hållas fri från klotter och olovligt uppsatta affischer.

- Tillståndsinnehavaren är ansvarig för att papperskorgar finns i anslutning till matförsäljningsvagnen där kunder kan slänga avfallet. Sopor ska tas omhand av tillståndsinnehavaren och dagligen forslas bort från platsen. Städning ska göras dagligen inom en radie av 15 meter från en matförsäljningsvagn.
- Brunnar, kopplingskåp, belysningsstolpar, vägmärken och dylikt får ej täckas eller blockeras.

Ambulerande försäljning

Den försäljare som bedriver ambulerande försäljning ska söka polistillstånd enligt lokal ordningsstadga. Vid en ansökan yttrar sig kommunen över användandet av den offentliga platsen. Kontakta gärna Mora kommun för att rådfråga om exempelvis val av plats och utformning är lämplig. På så sätt kan du slippa lägga ner tid och pengar på en polisansökan i onödan.

Tillfälliga kampanjer för politiska och ideella föreningar

Område runt Emma Zorns torg får upplåtas för tillfälliga kampanjer till politiska eller ideella föreningar. Tillfälliga kampanjer tillåts året runt. I samband med tillfällig kampanj får eget kampanjmaterial användas.

Valstugor

Valstuga används av de politiska partierna vid allmänna val. Valstuga kan ställas upp tidigast 5 veckor före valdagen och ska plockas ner senast 1 vecka efter valdagen. Tillstånd söks hos polismyndigheten. Även för torgmöten ska tillstånd sökas hos polisen. Det är inte krav på bygglov för valstugornas tillfälliga uppställning.

Område runt Emma Zorns torg får upplåtas för valstugor. Mora kommun ansvarar för att ange exakt placering av stugor inom utpekade områden, utifrån estetiska krav samt tillgänglighetskrav till torget i övrigt. I händelse av att flera politiska partier önskar placera sin valstuga inom samma plats ska detta ordnas i första hand genom samförstånd och i andra hand med lottning.

Utformning

- Valstugor ska placeras enligt skiss som följer med polistillståndet.
- Stugorna får vara max 4 x 2,5 m.
- Hänsyn ska alltid tas till annan verksamhet på platsen.
- Gång- och fordonstrafik får inte hindras att passera det upplåtta området, om inte annat specificeras i Mora kommuns yttrande.
- Gatumöbler som exempelvis soffor, papperskorgar eller trafikskyltar får inte flyttas eller tas bort.
- Ansvarig anordnare, i polistillståndet angiven med namn och telefonnummer, ska finnas tillgänglig då arrangemanget pågår.

Säkerhet

- Brandposter, brunnar, nedstigningsschakt, avstängningsventiler, kopplingskåp, parkeringsautomater, offentlig belysning, trafiksignaler och vägtrafikmärken får inte blockeras, övertäckas eller skymmas.
- Sladdar och kablar som korsar gång- och körbana ska hängas upp på minst 4,5 m höjd över gångbana och minst 6,0 m över körbana. Om de ligger på gångbana eller på andra ytor som gående ska passera, ska de täckas med halkfri kabelränna. Kabelrännan ska vara försedd med gul kontrastrand för att underlätta för personer med nedsatt syn.
- Linor, kablar och liknande får inte fästas i träd, belysningsstolpar, trafikstolpar eller liknande.

Byggnadsetableringar

Det krävs polistillstånd för att ställa en byggnadsetablering på offentlig plats.

Exempel på byggetableringar:

- byggnadsställningar
- mobila kranar
- skylift
- arbetsbodas eller liknande
- byggskyltar
- personalvagnar

Om ett arbete eller byggetablering påverkar fotgängare, cyklister eller annan trafik krävs det en trafikanordningsplan. Trafikanordningsplan kallas ofta för en TA-plan. Utföraren är skyldig att upprätta en TA-plan och skicka in den till Mora kommun i god tid innan arbete påbörjas eller upplåtelse tas i anspråk. TA-planen granskas sedan av Mora kommun. Innan ett arbete eller upplåtelse tas i anspråk måste TA-plan vara godkänd av Mora kommun. Kontakta Mora kommun för mer information om TA-plan.

Kortfattad information om trafikanordningsplan (TA-plan)

Trafikanordningsplanen (TA-plan) visar hur trafiken ska ordnas vid arbetsplatsen och vilka avstängningar och skyltar som ska användas samt om vägmarkeringar (målning på vägbanan) berörs. Den anger också om det behövs tillfälliga trafikföreskrifter för arbetsplatsen, till exempel sänkt hastighet. Trafiken vid arbetsplatsen/byggetableringen måste vara ordnad så att den inte skapar risker för de oskyddade trafikanterna. Speciell hänsyn måste tas till utsatta grupper som har svårare än andra att handskas med störningar såsom personer med syn- eller rörelsenedsättning.

Containrar

Containrar ska i första hand placeras på tomtmark. Om placering sker på offentlig plats behövs tillstånd från Polismyndigheten. Utmärkning som anger ägaren eller nyttjarens namn, adress och telefonnummer krävs på containrar som uppställs på offentlig plats. Containern ska vara försedd med reflexer i varje hörn och ska vara väl inhägnad. Exakt placering ska avgöras i samråd med kommunen.

Bilaga 1. Zonindelning

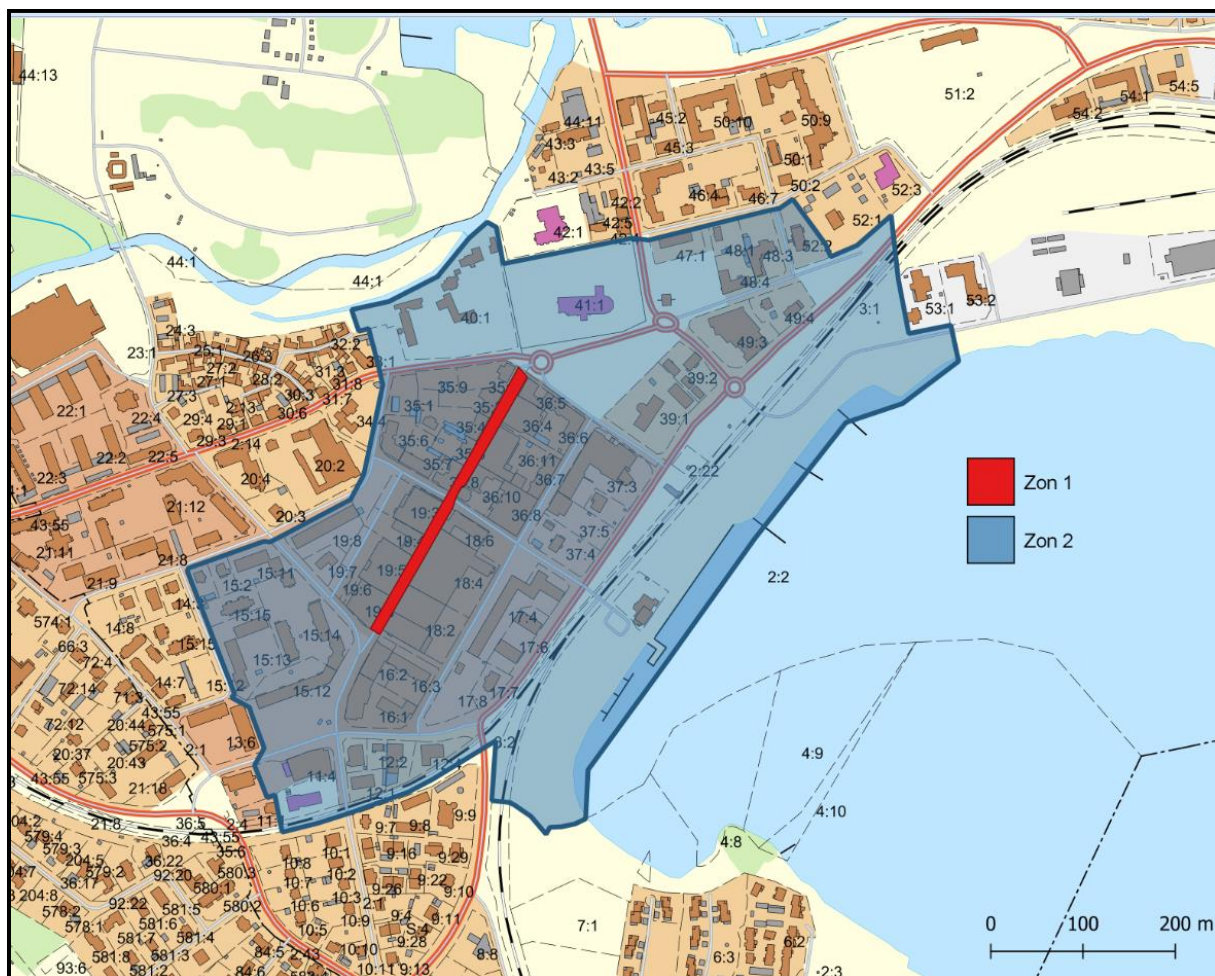

Bild ovan visar zon 1 och 2. Zon 3 är övriga delar av kommunen.